

Judikát NS 32 Cdo 3790/2014_I

Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	09/08/2016
Spisová značka:	32 Cdo 3790/2014
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2016:32.CDO.3790.2014.1
Typ rozhodnutí:	ROZSUDEK
Heslo:	Pracovní úraz Zaměstnanci Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
Dotčené předpisy:	§ 365 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění od 01.01.2007 § 101 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 31.12.2011 § 367 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. § 2 odst. 1 předpisu č. 125/1993Sb. § 10 odst. 1 písm. b) předpisu č. 125/1993Sb.
Kategorie rozhodnutí:	A

32 Cdo 3790/2014

ROZSUDEK

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Příhody soudců JUDr. Marka Doležala a JUDr. Miroslava Galluse ve věci žalobkyně České pojišťovny a. s., se sídlem v Praze 1, Spálená 75/16, PSČ 113 04, identifikační číslo osoby 45272956, proti žalované PREOS-WEST a. s., se sídlem v Plzni, Luční 4, PSČ 301 00, identifikační číslo osoby 18251846, zastoupené JUDr. Petrem Hružou, advokátem se sídlem v Tachově, náměstí Republiky 58, PSČ 347 01, o zaplacení částky 159 163 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu Plzeň - město pod sp. zn. 36 C 322/2013, o dovolání žalované proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 4. 2014, č. j. 61 Co 121/2014-112, takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 4. 2014, č. j. 61 Co 121/2014-112, se mění tak, že rozsudek Okresního soudu Plzeň - město ze dne 8. 1. 2014, č. j. 36 C 3 2/2013-91, se potvrzuje.

II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 19 873 Kč a na náhradu nákladů dovolacího řízení částku 19 438 Kč, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se v souzené věci domáhala zaplacení částky 159 163 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 7. 9. 2013 do zaplacení na základě tvrzení, že z titulu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou při pracovním úrazu vyplatila zaměstnanci žalované M. M. pojistné plnění ve výši žalované částky, která představuje náhradu za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, bolestné a ztížení společenského uplatnění, způsobené pracovním úrazem, k němuž došlo dne 14. 3. 2011. Vůči žalované pak uplatňuje postih, který odvozuje od zvlášť závažného porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci poškozeným zaměstnancem.

Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozhodnutím zrušil rozsudek Okresního soudu Plzeň - město ze dne 8. 1. 2014, č. j. 36 C 322/2013-91, jímž byla žaloba zamítnuta, a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud vyšel ze zjištění soudu prvního stupně, že žalobkyně jako pojistitel vyplatila z titulu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou při pracovním úrazu poškozenému zaměstnanci žalované M. M. pojistné plnění ve výši 159 163 Kč. K pracovnímu úrazu došlo dne 14. 3. 2011 tak, že M. M. se při předvrtávání plastového rámu kompletovaného okna zlomil vrták a odlomená část mu poranila oko. M. M., jenž neměl při práci ochranné brýle, ačkoliv to bylo při této pracovní činnosti jeho povinností, nebyl řadovým dělníkem, nýbrž mistrem ve výrobě, jenž nejen že byl proškolen o předpisech o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (dále též jen „předpisy o BOZP“), ale jeho úkolem bylo dbát o to, aby pravidla bezpečnosti práce byla na pracovišti dodržována. Příslušný oblastní inspektorát práce nezjistil při následné kontrole na straně žalované žádné nedostatky při zajišťování bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Pracovní úraz byl způsoben výlučně zaviněným protiprávním jednáním poškozeného

zaměstnanec, tj. bez zapříčinění zaměstnavatele či jiného zaměstnance. Vzhledem k tomu žalobkyně na návrh žalované vyplatila poškozenému zaměstnanci odškodnění snížené o 30 %.

S právním posouzením věci soudem prvního stupně se však odvolací soud neztotožnil, neboť neshledal správným takový výklad § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „vyhláška č. 125/1993 Sb.“), podle něhož regresní nárok nemá opodstatnění, bylo-li pojistné plnění spojeno se vznikem škody, která byla způsobena výlučně zaviněným porušením předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ze strany poškozeného pracovníka, a regresní nárok vzniká jen tehdy, pokud se takového jednání dopustí zaměstnavatel nebo jiný zaměstnanec zaměstnavatele (pojem „zaměstnanec“ je tedy vyložen jako „jiný než poškozený zaměstnanec“).

Odvolací soud dovodil, že takový výklad odporuje gramatickému, systematickému a logickému výkladu právního předpisu. Z hlediska jazykového uzavřel, že užitý pojem „zaměstnanec“ „míní“ jakéhokoliv zaměstnance, tedy i zaměstnance poškozeného; pokud by vyhláška uvažovala rozlišení, zvolila by jinou formulaci. S odkazem na pravidla logiky zdůraznil, že smysl a účel právní úpravy směřuje k posílení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je proto v každém případě třeba zkoumat, zda zaměstnavatel splnil svou základní povinnost na tomto úseku, tj. povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví svých zaměstnanců při práci. V rámci systematického výkladu zdůraznil návaznost vykládaného ustanovení na úpravu obsaženou v § 365 a násl. zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, s níž je podle jeho mínění toto ustanovení v souladu s hlediska obsahu, smyslu a účelu. Závěrem vyjádřil přesvědčení, že shodný názor vyplývá i z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1003/2012 (jenž je, stejně jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího soudu zde citovaná, dostupný na <http://www.nsouid.cz>).

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost podle § 237 občanského soudního řádu spatřuje v otázce hmotného práva, jež nebyla dosud v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, totiž v otázce výkladu pojmu „zaměstnanec“ obsaženého v § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb.

Dovolatelka zdůrazňuje vazbu tohoto ustanovení na úpravu možnosti zaměstnavatele zprostit se odpovědnosti za pracovní úraz zcela nebo zčásti, obsaženou v § 367 zákoníku práce, a na celý obsah a smysl vyhlášky č. 125/1993 Sb. Prosazuje takový výklad § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb., podle něhož pojem „zaměstnanec“ nelze ztotožňovat s poškozeným zaměstnancem. Shledává nelogickým, aby porušení povinností ze strany postiženého zaměstnance zakládalo krácení jeho odškodnění a stran plnění, které zaměstnanci náleží, bylo toto porušení povinností regresním důvodem vůči zaměstnavateli. Smysl regresní náhrady spatřuje v tom, že pojišťovna má nárok „uplatňovat vyplacené plnění“ na tom, kdo škodu způsobil, zejména porušením svých povinností; zaměstnavatel v tomto smyslu odpovídá za regres, pokud dopustil, aby v jeho provozu byly porušovány bezpečnostní předpisy, a to buď tím, že nejsou vytvořeny podmínky pro dodržování bezpečnostních předpisů, anebo pracovní úraz postiženému způsobí svým jednáním jiný zaměstnanec. Vyjadřuje mínění, že v takových případech má regresní náhrada svůj smysl a logiku, a je přesvědčena, že nebylo-li ve věci prokázáno porušení předpisů ze strany zaměstnavatele ani ze strany jiného než postiženého zaměstnance, podmínky pro uplatnění regresu dány nejsou. Konečně pak dovolatelka argumentuje ve prospěch názoru, že v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 1003/212 se Nejvyšší soud otázkou hmotného práva řešenou ve zde souzené věci nezabýval.

Dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí buď změnil tak, že rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje, nebo aby je zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně se k dovolání nevyjádřila.

Se zřetelem k době vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 7. článku II., části první, přechodných ustanovení zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a s bodem 2 článku II, části první, přechodných ustanovení zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (dále též jen „o. s. ř.“).

Po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou (účastníkem řízení) při splnění podmínek povinného zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se dovolací soud nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání v souzené věci přípustné je, neboť otázka výkladu pojmu „zaměstnanec“ obsaženého v ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb. v rozhodování Nejvyššího soudu dosud vyřešena nebyla.

Nejvyšší soud tuto otázku v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 1003/2012 skutečně neřešil, neboť v tam souzené věci nebyla otevřena dovolacímu přezkumu. Nejvyšší soud se tu zabýval toliko výkladem pojmu „zvlášť závažné porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci“ ve smyslu § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb., a to na základě skutkového stavu, podle něhož poškozený zaměstnanec neměl na sobě v době úrazu předepsané ochranné pomůcky, přičemž zaměstnavateli se nepodařilo prokázat, že jej takovými prostředky vybavil. Z toho pak Nejvyšší soud dovodil, že zaměstnavatel nesplnil svou povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví svého zaměstnance. Přes obecně volené formulace, vycházející z díkce právní úpravy a zahrnující vedle zaměstnavatele též zaměstnance, se tu proto Nejvyšší soud důsledky porušení předpisů poškozeným zaměstnancem ve vztahu k postížnímu právu pojistitele nezabýval, neřešil tedy – ani implicitně – otázku, zda důvodem vzniku regresního nároku vůči zaměstnavateli může být porušení předpisů poškozeným zaměstnancem.

Nejvyšší soud shledal dovolání též důvodným, neboť odvolací soud dovoláním vymezenou otázku hmotného práva neřešil správně.

Podle § 365 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, účinného od 1. 1. 2007, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců se řídí odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání § 272 až 274 a ustanoveními této hlavy, § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 74/1994 Sb. a zákona č.

220/2000 Sb., a vyhláškou č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění vyhlášky č. 43/1995 Sb., vyhlášky č. 98/1996 Sb., vyhlášky č. 74/2000 Sb. a vyhlášky č. 487/2001 Sb.

Podle § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 31. 12. 2011, zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Podle § 366 zákoníku práce zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (odstavec 1). Zaměstnavatel je povinen nahradit škodu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se odpovědnosti zcela nebo zčásti nezprostí (odstavec 4).

Podle § 367 odst. 1 zákoníku práce zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodu zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody (odstavec 1). Zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody ... (odstavec 2, první část věty první). Zproští-li se zaměstnavatel odpovědnosti zčásti, je povinen určit zaměstnavatel část škody, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění (odstavec 3, část věty před středníkem).

Podle § 2 odst. 1 věty první vyhlášky č. 125/1993 Sb. zaměstnavatel má právo, aby za něj pojišťovna příslušná podle § 1 (dále jen "pojišťovna") nahradila škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle zákoníku práce.

Podle § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb. pojišťovna má vůči zaměstnavateli právo na náhradu až do výše poskytnutého plnění, došlo-li ze strany zaměstnavatele nebo jeho zaměstnance k zvláště závažnému porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a pokud toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody.

Odvolací soud při výkladu ustanovení 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb. nepostupoval důsledně a úvahy, jimiž se přitom řídil, jsou zatíženy chybou v logice, v jejímž důsledku je chybný též celkový výsledek interpretačního procesu.

Na samotné jazykové vyjádření obsažené v právním předpise (na jeho dikci) spoléhat nelze; prohrěšky z pohledu pravidel legislativní techniky nejsou při tvorbě právních předpisů v poměrech České republiky vzácným jevem, zejména v rovině právních předpisů podzákoných. Nelze tudíž přikládat podstatný význam té skutečnosti, že ve vykládaném ustanovení byl užit obecný pojem „zaměstnanec“, pod který lze z formálního hlediska subsumovat též poškozeného, neboť i ten je zaměstnancem. Na čem konkrétně pak odvolací soud založil avizovaný výklad systematický, z odůvodnění jeho rozhodnutí nevyplývá a Nejvyšší soud sám ani v ustanoveních zákoníku práce upravujících odpovědnost zaměstnavatele za škodu vzniklou pracovním úrazem, ani v ustanoveních vyhlášky č. 125/1993 Sb. a v jejich uspořádání, nenalézá žádný argument, jenž by nasvědčoval výkladové variantě zahrnující pod pojem zaměstnanec též poškozeného. Jazykové vyjádření obsažené ve vyhlášce, hodnocené v kontextu, naopak (jak je specifikováno níže) přisvědčuje závěru právě opačnému.

Odvolací soud se ovšem nespolehl toliko na standardní výkladové metody a přistoupil též k výkladu teleologickému. Protože teleologický výklad má v poměrech souzené rozhodující význam, je namístě podotknout, že povinnost soudu neomezovat se při výkladu právních předpisů na jejich doslovné znění, nýbrž vykládat je též podle jejich smyslu a účelu (podle jejich teleologie), ve své judikatuře prosazuje Ústavní soud (srov. např. stanovisko jeho pléna ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. I/96, uveřejněné pod číslem 9/1997 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, plenární nález ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněný tamtéž pod číslem 13/1997, a nález ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, uveřejněný pod číslem 163/1997 téže sbírky). Z těchto závěrů pak ve své rozhodovací praxi vychází též Nejvyšší soud (srov. např. důvody rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 9. 3. 2011, sp. zn. 31 Cdo 4545/2008, uveřejněného pod číslem 84/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a z poslední doby rozsudek ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 32 Cdo 5685/2015).

Odvolací soud správně dovodil, že smysl a účel právní úpravy obsažené § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb. (ratio legis) směřuje k posílení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a že toto ustanovení je zacíleno na zaměstnavatele. Tím však správnost jeho úvah končí.

Postižní právo pojišťovny zakotvené ve vykládaném ustanovení má charakter sankce (jak Nejvyšší soud vysvětlil již v rozsudku ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. 25 Cdo 607/99), která má skutečně stimulovat zaměstnavatele k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, prostřednictvím postihu za jejich zvláště závažné porušení; zaměstnavatel nemůže hřešit na to, že je pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při pracovním úrazu pojištěn. Nese přitom důsledky jak toho, že porušil kvalifikovaným způsobem povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tak toho, že škodu poškozenému způsobil kvalifikovaným porušením takových předpisů jeho zaměstnanci (rozuměno při plnění pracovních úkolů zaměstnavatele). Není pak zřejmé, v jakém ohledu by mohl být tento účel naplněn, byl-li tím, kdo se dopustil porušení předpisů majícího za následek vznik škody, nikoliv zaměstnavatel, popřípadě jiní jeho zaměstnanci, nýbrž právě jen poškozený zaměstnanec. Pravidlo, podle něhož by měl být za zvláště závažné porušení předpisů poškozeným pracovníkem postižen zaměstnavatel, jenž se nedopustil žádného porušení, natož pak závažného, by postrádalo logiku.

Výkladová varianta zvolená odvolacím soudem je tedy v evidentním rozporu jak s účelem vykládaného ustanovení, tak s principem rozumného a účelného uspořádání právních vztahů, s nímž se neslučuje takový způsob interpretace a aplikace práva, jenž by vedl k absurdním důsledkům (srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 1998, sp. zn. 23 Cdo 1460/98, uveřejněného pod číslem 43/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 29 Odo 1343/2006, uveřejněného tamtéž pod číslem 58/2010).

Shora definovanému účelu § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb. vyhovuje opačná výkladová varianta, podle níž je zaměstnavatel postižen pouze za takové zvláště závažné porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci mající za následek poškození zaměstnance při pracovním úrazu, jehož se dopustil zaměstnavatel anebo jehož se dopustil jiný jeho zaměstnanec než ten, který byl poškozen. Důsledky toho, že škodu si porušením těchto předpisů způsobil sám poškozený zaměstnanec, nese - za splnění ostatních v § 367 zákoníku práce stanovených předpokladů - sám

poškozený, neboť zaměstnavatel se v takovém případě odpovědnosti za škodu podle okolností zcela či zčásti zproští a pojistiteli v příslušném rozsahu nevznikne povinnost poškozenému zaměstnanci plnit, neboť jeho povinnost k náhradě škody je omezena rozsahem, v jakém za škodu odpovídá zaměstnavatel.

Podpůrně lze dodat, že pro tuto variantu – oproti opačnému názoru odvolacího soudu – svědčí též výklad gramatický a logický, založený na posouzení obsahu zkoumaného pojmu v rámci kontextu celého právního předpisu. Vyhláška používá výrazu „zaměstnanec“ pro poškozeného zaměstnance jen v § 2 odst. 1 věte první, zjevně v souvislosti s tam zakotveným odkazem na rozsah, v jakém zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu podle zákoníku práce (též v § 190 a násl. zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, zrušeného ke dni 1. 1. 2007, byl již ve znění novely provedené zákonem č. 74/1994 Sb. a účinné od 1. 6. 1994 dřívější výraz „pracovník“ nahrazen pojmem „zaměstnanec“). V ostatních ustanoveních vyhlášky je poškozený zaměstnanec důsledně označován jako „poškozený“ [srov. § 1 odst. 2 písm. a) a b), § 5 odst. 2, § 7 odst. 1, § 8 písm. b) bod 4 a § 11]. Pojmu „zaměstnanec zaměstnavatele“ pak vyhláška užívá v takových souvislostech, kde je jeho vztažení též na poškozeného zaměstnance zjevně nelogické, totiž v § 8 písm. b) bod 3 (... že v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno trestní řízení proti zaměstnanci zaměstnavatele nebo třetí osobě ...) a zejména též v § 10 odst. 1 písm. a), upravujícím jiné (obdobné) postižní právo pojistitele (způsobil-li zaměstnavatel nebo zaměstnanec škodu úmyslně).

Zaměstnancem, s jehož zvláště závažným porušením předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci se podle § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 125/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pojí postižní právo pojistitele vůči zaměstnavateli, se tedy rozumí jiný zaměstnanec než ten, jemuž v příčinné souvislosti s tímto porušením vznikla škoda.

Právní posouzení soudu prvního stupně, jenž dovodil, že porušení povinnosti samotným poškozeným postižní nárok pojistitele vůči zaměstnavateli nezakládá, je tedy správné a nesprávné je kasační rozhodnutí odvolacího soudu, založené na názoru opačném. Protože v procesních poměrech souzené věci dosavadní výsledky řízení umožňují ve věci rozhodnout, Nejvyšší soud napadené usnesení podle § 243d písm. b) o. s. ř. změnil a rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, včetně správného výroku o nákladech řízení (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř.).

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12, uveřejněným pod číslem 116/2013 Sb., zrušil s účinností od 7. 5. 2013 vyhlášku č. 484/2000 Sb. jako neústavní, a s přihlédnutím ke sdělení Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2013, č. Org. 23/13, k onomu nálezu, uveřejněnému pod číslem 117/2013 Sb., již nelze určit odměnu advokáta žalobců za řízení před soudy nižších stupňů podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. a je namísto aplikovat vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) v rozhodném znění (srov. shodně např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010, uveřejněný pod číslem 73/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Náklady žalované v odvolacím řízení sestávají z mimosmluvní odměny advokáta za dva úkony právní služby (vyjádření k odvolání, účast na jednání před odvolacím soudem) po 7 500 Kč [§ 11 odst. 1 písm. k) a g), § 8 odst. 1 a § 7 bod 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2014], tj. celkem 15 000 Kč, z paušální náhrady hotových výdajů advokáta za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 600 Kč, z náhrady jízdného osobním automobilem z Tachova do Plzně a zpět k jednání, tj. celkem 130 Kč, při průměrné spotřebě 7,4 l na 100 km, podle § 1 písm. b) a § 4a vyhlášky č. 435/2013 Sb. ve výši 824 Kč, celkem tedy v částce 16 424 Kč. Po připočtení náhrady za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 3 449 Kč, kterou bude muset advokát jako plátcé této daně odvést z odměny a z náhrad (§ 137 odst. 3 o. s. ř.), činí náklady žalované účelně vynaložené v odvolacím řízení částku 19 873 Kč.

Náklady žalované v dovolacím řízení sestávají ze zaplaceného soudního poplatku z dovolání ve výši 10 000 Kč a z mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby (podání dovolání) ve výši 7 500 Kč [§ 11 odst. 1 písm. k), § 8 odst. 1 a § 7 bod 5 advokátního tarifu] a z paušální náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); k nákladům právního zastoupení je třeba připočíst náhradu za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 1 638 Kč. Náklady žalované účelně vynaložené v dovolacím řízení tak činí celkem částku 19 438 Kč.

Náhradu nákladů je žalobkyně povinna žalované zaplatit ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám jejího advokáta (§ 243b ve spojení s § 149 odst. 1 o. s. ř.).

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněná domáhat výkonu rozhodnutí.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 8. 9. 2016

JUDr. Pavel P ř í h o d a
předseda senátu

www.nsoud.cz